

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

คุณภาพชีวิตผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร Quality of Life of Hawker Stalls of Thai-Phat Market Bangkok

สุภาวิดา สมเดช

sugar.tan555@gmail.com

นิสิตระดับปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

ในการวิจัย มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร 2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธ์ภาพในครอบครัวของผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร กับคุณภาพชีวิตผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอยตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร 4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคม ของผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร กับคุณภาพชีวิตผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอยตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร (เจ้าของแผง) จำนวน 154 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตของผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าสัมพันธ์ภาพในครอบครัว และการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร ส่วนปัจจัยลักษณะแตกต่างกันส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานครแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ คุณภาพชีวิต,ผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร

Abstract

The study of Quality of Life of Hawker Stalls of Thai- Phat Market Bangkok aimed to 1.) investigate the level of quality of life of hawker stalls of 2.) to compare the level of quality of life level hawker stalls of Thai- Phat Market Bangkok to personal factors. 3.) to study the relationship between family relationship of hawker stalls of Thai- Phat Market Bangkok and quality of life of hawker stalls of Thai- Phat market Bangkok and 4.) to explore the relationship

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

between social supporting of hawker stalls of Thai- Phat Market Bangkok and quality of life of hawker stalls of Thai- Phat Market Bangkok and. The sample group 154 hawker stalls of Thai- Phat Market Bangkok. The result of the research indicated that level of quality of life of Hawker Stalls of Thai- Phat Market Bangkok was at high level. The hypothesis testing revealed that family relationship and social supporting had positive relationship with quality of life of Hawker Stalls of Thai- Phat Market Bangkok. While personal factors age, marital status different lead to different the quality of life of Hawker Stalls of Thai- Phat Market Bangkok at the level of statistical significance of 0.05

Keyword Quality of Life, Hawker Stalls of Thai-Phat Market Bangkok,

บทนำ

กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงของประเทศไทยที่ประกอบไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางแห่งความเจริญในทุกด้าน เมื่อความเจริญหลั่งไหลมากระจุกตัวในกรุงเทพมหานคร จึงมีการไหลบ่าของประชาชนทุกกลุ่มวัยเข้ามาเพื่อแสวงหาโอกาสในการทำงาน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น “อาชีพหาบเร่ แผงลอย” ยังถือว่าเป็นหนึ่งในอาชีพลำดับต้นๆ ที่ผู้อพยพ ย้ายถิ่นจากต่างจังหวัดเข้ามาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ยึดถือเป็นอาชีพหลัก เนื่องจากอาชีพนี้สามารถดูแลตนเองและครอบครัวได้ เป็นอาชีพที่โอบอุ้มให้ผู้มีรายได้น้อยสามารถดำรงอยู่ในเมืองใหญ่ ส่งผลในแง่ดีด้านเศรษฐกิจ เพราะถือว่าการกระจายรายได้ เกิดการหมุนเวียนของเม็ดเงิน กลุ่มคนในสังคมมีอาชีพ ลดปัญหาสังคม (สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร, 2555) ปัญหาสำคัญของหาบเร่-แผงลอย คือการทำผิดกฎหมาย ดังเช่น การประกอบกิจการการค้า โดยไม่มีใบอนุญาต ไม่ชำระภาษีให้กับรัฐ การเข้าครอบครองพื้นที่สาธารณะเพื่อกิจการของตน

ในปี พ.ศ. 2560 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. ได้ยกระดับการจัดระเบียบทางเท้า ยกเลิกแผงลอยในกรุงเทพมหานคร ถือว่าเป็นเรื่องทีละเอียดย่อย ส่งผลต่อการจัดระเบียบดำเนินนโยบาย อาจต้องเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้งตามนโยบายของยุครัฐบาลนั้นๆ ดังนั้นเพื่อความอยู่รอด ผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย จึงต้องหาเช่าพื้นที่ของเอกชน เพื่อดำรงอยู่ของอาชีพหาบเร่ แผงลอย ของตน (เอกรินทร์ ศิริโรจน์ชัย, 2563) จะเห็นได้ว่าปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้การศึกษาคุณภาพชีวิตเป็นเรื่องที่สำคัญ เพื่อประเมินคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศ ซึ่งคาดการณ์ว่าเป็นผู้ที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา แต่ต้องประกอบอาชีพนี้เพื่อหารายได้จุนเจือครอบครัว

เนื่องจากว่าตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร เป็นตลาดของเอกชนมีทำเลที่ตั้งใจกลางถนนรัชดาภิเษก อยู่ใกล้กับ MRT สุทธิสารทางออก 3 โดยบริเวณตลาดรายล้อมไปด้วยคอนโดอยู่อาศัย อาคารสำนักงานใหญ่ มีผู้คนพลุกพล่าน และส่วนใหญ่เป็นกลุ่มลูกค้าของผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ดังนั้นผู้ประกอบการค้าหาบเร่ แผงลอย เพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำความผิดกฎหมายหาบเร่ แผงลอย จึงต้องเช่าแผงขาย

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

ในพื้นที่ตลาด เกิดการแบกรับค่าใช้จ่ายในการเสียค่าเช่าแผงในแต่ละเดือนโดยส่วนมากผู้ประกอบการ มีภูมิลำเนาต่างจังหวัด ที่ตื่นรน เข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ เป็นเมืองหลวง มีค่าใช้จ่ายที่สูงมากกว่าต่างจังหวัด อาจมีความเสี่ยงเกิดความถดถอยด้านคุณภาพชีวิต จึงอยากศึกษาคุณภาพชีวิตผู้ประกอบการ ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร

บททวนวรรณกรรม

โดยใช้แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเช่น แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต กรมการพัฒนาชุมชน (2551)ได้ให้ความหมายว่า การที่มนุษย์ในสังคมหนึ่งมีความเป็นอยู่ที่ดีโดยพิจารณาอย่างครอบคลุมทั้งในแง่เศรษฐกิจ สุขภาพ คุณภาพของที่อยู่อาศัย ความพึงพอใจในชีวิต/หน้าที่การงาน สิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางสังคม ตลอดจนความสัมพันธ์ทางสังคมของสมาชิกในสังคมนั้น อัจฉรา นวจินดา และกาญจนา ลุศนันท์ (2543) กล่าวว่า ครอบครัวมีหน้าที่หลักพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกในครอบครัว เช่น การอบรม สั่งสอน ให้สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วม ในการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยผ่านกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการด้านร่างกายและจิตใจ สิ่งที่กำลังกล่าวมาจะเป็นสิ่งที่เสริมสร้างสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดีให้กับบุคคลในครอบครัว แนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม Mcelveen (1983 อ้างถึง จริยาวัตร คมพยัคฆ์, 2531: 96) กล่าวถึงแหล่งสนับสนุนทางสังคม ยกตัวอย่าง เช่น ครอบครัว ญาติพี่น้อง ซึ่งเป็นแหล่งสนับสนุนที่สำคัญ เพราะมีความใกล้ชิดกับบุคคลมากที่สุด เพราะมีการติดต่อกันบ่อย จึงทำให้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสาร หรือช่วยเหลือกันยามเกิดปัญหา รองลงมา คือ เพื่อน อาจส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร เพื่อสะท้อนถึงคุณภาพชีวิต ประกอบกับการแก้ไขพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ให้คงอยู่คู่กันอย่างเป็นปกติสุข และเป็นเสน่ห์ของกรุงเทพมหานคร สืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวของผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร กับคุณภาพชีวิตผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอยตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคม ของผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร กับคุณภาพชีวิตผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอยตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร

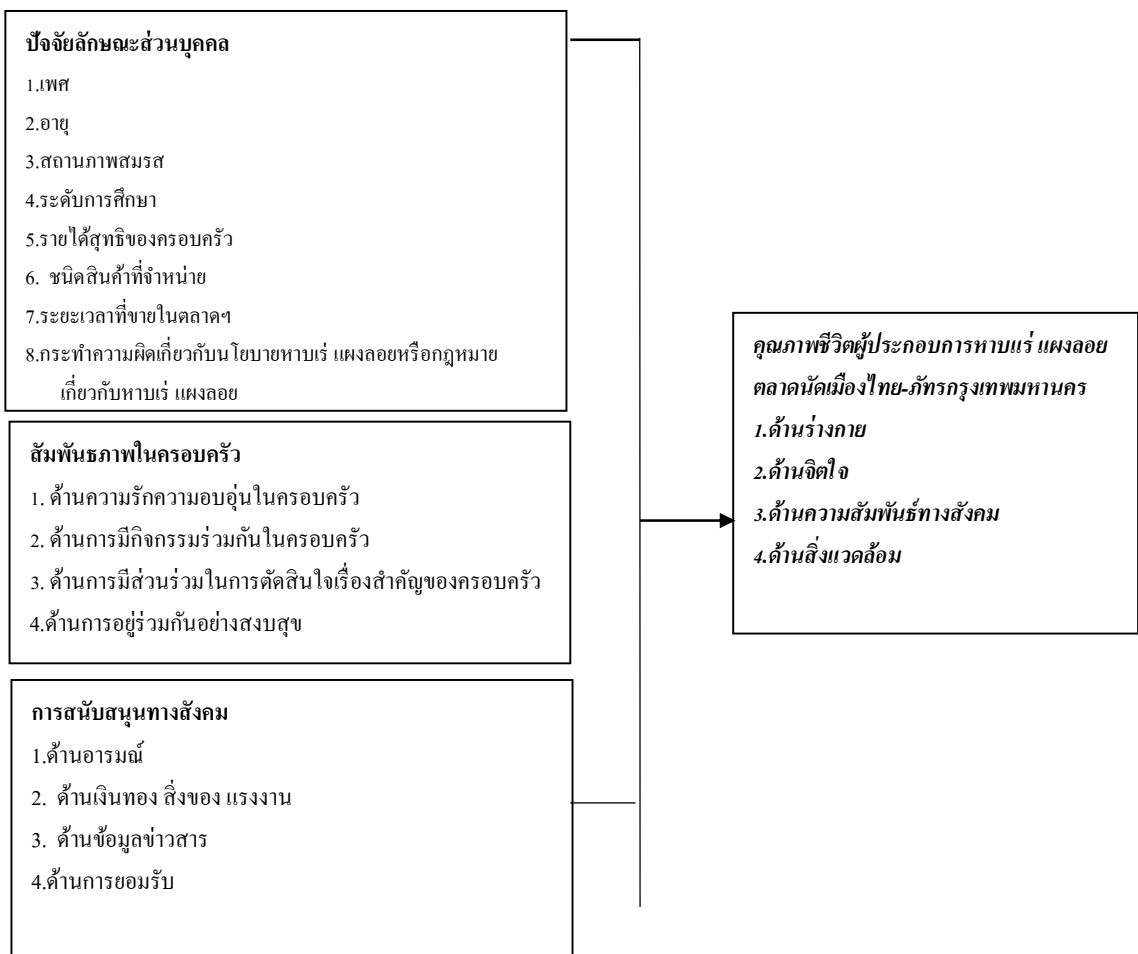
การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาผู้ประกอบการค้าหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2560 ถึง 30 มิถุนายน พ.ศ.2563

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย
- การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล
2. ขั้นตอนการวิจัย

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

โดยใช้แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ตอนที่ 2 สัมพันธภาพในครอบครัว ตอนที่ 3 การสนับสนุนทางสังคม ตอนที่ 4 คุณภาพชีวิตของผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร ตามแบบประเมินคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ประกอบการตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร(เจ้าของแผง) จำนวน 250 แผงค้า ต่อ 1 คน จำแนกจากประเภทผู้ประกอบการ 2 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้ คือ 1.กลุ่มขายเครื่องดื่มและอาหาร 2 .กลุ่มขายเสื้อผ้าสินค้าอุปโภคต่างๆ ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตร Yamane ในการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 และระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 0.05 จึงได้กลุ่มตัวอย่าง 154 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ การศึกษาจากทฤษฎี ข้อมูลทางเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการศึกษาเพื่อสร้างแบบสอบถาม

3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการนำข้อมูลจากผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร ที่ตอบแบบสอบถามมาวัดคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อที่สามารถชี้แจงข้อสงสัยของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตร Yamane ในการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ได้ 154 คน (เจ้าของแผง) ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้เก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง เมื่อผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามได้ทั้งหมดแล้ว ทำการตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4.การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล จากนั้นจึงวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้ ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ใช้ในการอธิบายข้อมูลทั่วไป ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนทางมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการอธิบายปัจจัยระดับคุณภาพชีวิตผู้ประกอบการคุณภาพชีวิตผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทรกรุงเทพมหานคร ค่า t-Test ใช้ทดสอบสมมติฐานที่มีตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ใช้ทดสอบสมมติฐานที่มีตัวแปรอิสระที่มีการจำแนกมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบความแตกต่าง จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Fisher's Least Significance Difference : LSD และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ใช้ทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวและการสนับสนุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร สำหรับค่านัยสำคัญในทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามในงานวิจัยนี้ คือ ผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร (เจ้าของแผง) แบ่งออกเป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31 – 40 ปี สถานภาพโสด การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากที่สุด 20,000 - 30,000 บาท ชนิดสินค้าที่จำหน่ายผู้ประกอบการหาบเร่-แผงลอยจำหน่ายส่วนมากเป็นอาหารและเครื่องดื่ม ความเพียงพอของรายได้ในแต่ละเดือนพบว่าส่วนมากไม่พอใช้จ่ายแต่ไม่มีหนี้สิน และส่วนมากไม่เคยกระทำความผิดเกี่ยวกับนโยบายหาบเร่-แผงลอย หรือกฎหมายเกี่ยวกับหาบเร่ แผงลอย

2. ผลวิเคราะห์สัมพันธภาพในครอบครัวผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอยตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 แสดงระดับความคิดเห็นต่อสัมพันธภาพในครอบครัวผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานครโดยรวมดังนี้

	(n = 154)		
สัมพันธภาพในครอบครัว	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว	3.31	0.68	ปานกลาง
ด้านการมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว	4.01	0.63	สูง
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญของครอบครัว	3.58	0.47	ปานกลาง
ด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข	3.51	0.58	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน	3.60	0.44	ปานกลาง

แสดงให้เห็นภาพรวมสัมพันธภาพในครอบครัวผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง 3.60 ซึ่งโดยสูงสุด ด้านการมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัวมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.01 รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญของครอบครัว ค่าเฉลี่ย 3.58 และด้านความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว ค่าเฉลี่ย 3.31

3. ผลวิเคราะห์การสนับสนุนทางสังคม ผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

ตาราง 2 แสดงระดับความคิดเห็นต่อการสนับสนุนทางสังคม ผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานครโดยรวมดังนี้

การสนับสนุนทางสังคม	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านอารมณ์	3.39	0.59	ปานกลาง
ด้านเงินทอง สิ่งของ แรงงาน	3.71	0.61	สูง
ด้านข้อมูลข่าวสาร	3.88	0.54	สูง
ด้านการยอมรับ	3.78	0.45	ง
ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน	3.69	0.43	สูง

(n = 154)

แสดงให้เห็นภาพรวมการสนับสนุนทางสังคม ผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร ค่าเฉลี่ยรวม 3.69 โดยเรียงลำดับ ดังนี้ คือ ด้านข้อมูลข่าวสาร ค่าเฉลี่ย 3.88 รองลงมา ด้านการยอมรับ ค่าเฉลี่ย 3.78 และด้านอารมณ์ ค่าเฉลี่ย 3.39

4. ผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

สัมพันธภาพในครอบครัว และการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร ส่วนปัจจัยลักษณะแตกต่างกันส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส เป็นต้น ที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

1.1 อายุ ผลที่ได้สอดคล้องงานวิจัย ของชำนาญ และเอกสิทธิ์ แก้วคำ (2546) อายุ ของผู้ประกอบการหาบเร่ แผงลอย ในเขตเทศบาล ตำบลแม่สาย จังหวัดเชียงราย ที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ มีอายุ 26-45 ปี ซึ่งในกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี ยังมีประสบการณ์ในการค้าขายยังน้อยกว่า กลุ่มที่มีอายุ 40 ปี รายได้สุทธิต่อเดือนอาจจะยังน้อยกว่ากับผู้ประกอบการที่ค้าขายมานาน จึงทำให้พบว่าอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิตต่างกัน

1.2 เพศ สอดคล้องกับงานวิจัย ของชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ และ จุฑามาส ไชยรบ (2545) พบว่าเพศผู้ประกอบการที่มีเพศต่างกัน มีคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกัน ผู้ประกอบการเป็นเพศหญิงถึง 85% ที่ประกอบอาชีพนี้ แต่เพราะความจำเป็นทางเศรษฐกิจ จึงบีบให้เพศชายหันมาประกอบอาชีพหาบเร่ แผงลอย

1.3 สถานภาพสมรส สอดคล้องกับงานวิจัยของจักรพงษ์ เกยีน (2554) พบว่าคุณภาพชีวิตและศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตผู้อยู่อาศัยในชุมชนการเคหะแห่งชาติ ที่พบว่า สถานภาพสมรสต่างกัน ทำให้มีคุณภาพ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

ชีวิตที่แตกต่างกัน อันเนื่องมาจากบุคคลที่ โสัด สมรส หรือหย่าร้าง มีภาระส่วนตัวที่รับผิดชอบแตกต่างกัน กลุ่ม โสัด หรือหย่าร้าง อาจจะไม่ต้องดูแลรับผิดชอบบุคคลอื่น แต่กลุ่มที่สมรส มีภาระต้องดูแล

1.4 ระดับการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ กับจุฑามาศ ไชยรบ (2545) พบว่า การศึกษาผู้ประกอบการรายย่อยของหาดบางแสน เนื่องจากว่าภาพรวมของกลุ่มหาบเร่ มีลักษณะเป็นผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา เนื่องจากว่าหาบเร่ แผลงลอย ร้อยละ 83 จบระดับประถมศึกษา ส่วนที่เหลือจบในระดับมัธยมศึกษา แนวทางการได้มาซึ่งสวัสดิการและคุณภาพชีวิต ของผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่า จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า ส่งผลทำให้ระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

1.5 รายได้สุทธิของครอบครัวสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญประภา สำเภาแก้ว(2551) ที่พบว่ารายได้สุทธิของครอบครัว ต่างกัน มีคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน ของความคิดเห็นของผู้ประกอบการแผลงลอยขายอาหารต่อ ปัจจัยความสำเร็จในการขายอาหารที่หาดบางแสน พบว่าผู้ประกอบการแผลงลอยส่วนมากมีรายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพพอกันไปวันต่อวัน รองลงมา มีเงินออมแต่ไม่คิดจะขยายการค้า ไม่มีหนี้สิน มีความสุขกว่ากลุ่มผู้ประกอบการหาบเร่ แผลงลอย ที่มีรายได้เลี้ยงชีพวันต่อวัน

1.6 ชนิดสินค้าที่จำหน่ายสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยา เชียงกุล (2546) พบว่าชนิดสินค้าที่จำหน่ายแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิต แตกต่างกัน ของการพัฒนาาระบบสวัสดิการสำหรับคนจนและคนด้อยโอกาส กลุ่มประกอบอาชีพอิสระรายย่อย เป็นส่วนหนึ่งของอาชีพนอกระบบ มีการขยายตัวมากกว่าอาชีพอื่น ส่วนหนึ่งเพราะสังคมเมืองขยายตัว มีความต้องการสินค้าอาหาร ขายดีมากกว่าสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น เสื้อผ้า รองเท้า กระเป๋า ส่งผลให้มีรายได้ไม่แน่นอน

1.7 ระยะเวลาที่ขายของในตลาดของผู้ประกอบการตลาดนัดเมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานครผลที่ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญประภา สำเภาแก้ว (2551) ที่พบว่าระยะเวลาขายของแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ของความคิดเห็นของผู้ประกอบการแผลงลอยขายอาหารต่อปัจจัยความสำเร็จในการขายอาหารที่หาดบางแสน พบว่ากลุ่มผู้ประกอบการที่ขายอาหารมาเป็นเวลามากกว่า 15 ปี ทำการค้าขายเกือบทุกวัน มีรายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ มากกว่ากลุ่มผู้ประกอบการที่ขายอาหารมาเป็นระยะเวลาที่น้อยกว่า เช่น ขายอาหารมาแล้ว 5 ปี จึงทำให้กลุ่มผู้ประกอบการที่ขายอาหารมายาวนานว่า

1.8 การกระทำความผิดเกี่ยวกับนโยบายหาบเร่ แผลงลอย หรือกฎหมายเกี่ยวกับหาบเร่แผลงลอย ผลที่ได้ สอดคล้องกับงานวิจัย ของชำนาญ นันทชัย และ เอกสิทธิ์ แก้วคำ (2554) พบว่า ปัญหาของการค้าแผลงลอย อันดับแรก คือการไล่ที่จากหน่วยงานราชการ และผู้มีอำนาจ ทั้งแขวงและเทศบาล และกลุ่มเจ้าของร้านที่เป็นตึกแถว ไม่ว่าจะเป็นแผลงลอย ตั้งอยู่ในทางภูมิศาสตร์ใดของประเทศ มักพบการกระทำที่ผิดกฎหมายเกี่ยวกับนโยบายหาบเร่ แผลงลอย หรือกฎหมายเกี่ยวกับหาบเร่แผลงลอย ทำให้พบว่าการกระทำความผิดเกี่ยวกับนโยบายหาบเร่ แผลงลอย หรือกฎหมายเกี่ยวกับหาบเร่ แผลงลอย ต่างกัน มีคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกัน

สัมพันธภาพในครอบครัวของผู้ประกอบการหาบเร่ แผลงลอยตลาดนัดเมืองไทย-ภัทรโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพื่อพิจารณาองค์ประกอบแต่ละประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีระดับสัมพันธภาพในครอบครัวมาก

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

ที่สุด คือ ด้านการมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว สอดคล้องกับทฤษฎีสัมพันธภาพของStinnett (1983: 10-12) ที่กล่าวว่าถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว

ได้แก่ การชื่นชมคุณค่าของคนในครอบครัว, การใช้เวลาอยู่ร่วมกัน, การมีความผูกพันกันของคนในครอบครัว, มีการติดต่อสื่อสารกัน, มีความศรัทธาในเรื่องศาสนา, ความสามารถในการแก้ไขปัญหา, วิกฤตในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิต

การสนับสนุนทางสังคม ผู้ประกอบการหาแร่ แผลงลอย ตลาดนัดไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในเกณฑ์ระดับสูง เมื่อพิจารณาองค์ประกอบแต่ละด้าน พบว่าด้านที่มีการสนับสนุนทางสังคมมากที่สุด คือ ด้านข้อมูลข่าวสาร สอดคล้องกับแนวคิดของ Mcelveen (1983 อ้างถึง จริยาวัตร คมพยัคฆ์, 2531: 96) กล่าวถึงแหล่งสนับสนุนทางสังคม ยกตัวอย่าง เช่น ครอบครัว ญาติพี่น้อง ซึ่งเป็นแหล่งสนับสนุนที่สำคัญ เพราะมีความใกล้ชิดกับบุคคลมากที่สุด เพราะมีการติดต่อกันบ่อย จึงทำให้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสาร หรือช่วยเหลือกันยามเกิดปัญหา รองลงมา คือ เพื่อน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิตผู้ประกอบการหาแร่ แผลงลอย ตลาดนัด เมืองไทย-ภัทร กรุงเทพมหานคร

โดยรวมอยู่ในระดับดี หากหน่วยงานรัฐ หรือผู้บริหารตลาดฯ ให้ความสำคัญ สนับสนุนการทำให้ผู้ประกอบการ ย่อมส่งผลให้เกิดสุขภาพจิตที่ดี อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ครอบครัวมีความสุข มีมิตรคอยให้ความช่วยเหลือยามเดือนร้อน ก็จะทำให้คุณภาพชีวิตของผู้ประกอบการดียิ่งขึ้นไป สืบเนื่องตลาดฯนี้ อยู่ในย่านธุรกิจ ผู้ประกอบการฯจึงอยู่ในฐานะปานกลาง ถึงฐานะดี เนื่องจากมีค่าเช่าพื้นที่ในราคาที่ค่อนข้างแพง สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์และจุฑามาศ ไชยรบ (2545) ที่ได้ศึกษาถึง วิถีชีวิตของผู้ประกอบการรายย่อยบนชายหาดบางแสน เพราะหาดบางแสน ถือว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวชื่อดัง โดยมีใจความสำคัญของผลวิจัยระบุว่า กลุ่มหาแร่ แผลงลอย บนชายหาดบางแสน มีฐานะทางเศรษฐกิจที่พอเพียง ไม่ยากจนแต่ก็ไม่ร่ำรวย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการขยายพื้นที่ศึกษาคุณภาพชีวิตตลาดนัดอื่นๆ ในภูมิศาสตร์ที่ต่างกันว่ามีความสัมพันธ์ แตกต่างกันหรือไม่
2. เนื่องจากการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถาม อาจมีข้อจำกัดด้านรายละเอียดของผลการวิจัย ดังนั้นควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อได้ทราบข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. 2551. รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทย จากข้อมูลความเป็นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทย
- กมลลา แสงสีทอง. 2526. สภาวะการณ์ของคนชราในครอบครัวไทย: กรณีศึกษากลุ่มคนชราในสถานสงเคราะห์คนชราร้านบางแค. กรุงเทพฯ: แผนกอิสระสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

- จริยาวัตร คมพยัคฆ์. 2531. “แรงสนับสนุนทางสังคม: มโนทัศน์และการนำไปใช้.” วารสารพยาบาลศาสตร์. 6(2), 96-106.
- จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ. 2543. **สถานะสุขภาพของคนไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ และ จุฑามาศ ไชยรบ. 2545. **วิถีชีวิตของผู้ประกอบการรายย่อยบนชายหาดบางแสน : วิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์การเมืองว่าด้วยชุมชน**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขา เศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชำนาญ นันทชัย และ เอกสิทธิ์ แก้วคำ (2546. **หาบเร่ แผงลอย ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย จังหวัดเชียงราย**. รายงานวิจัยย่อยฉบับสมบูรณ์, กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สายสุรีย์ จุติกุล. 2540. “ความรักความอบอุ่นในครอบครัว.” วารสารสังคมพัฒนา. 25(2-4): 60-75.
- สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. (2555) **หาบเร่ – แผงลอยในกรุงเทพมหานครปี พ.ศ. 2555**.สืบค้นเมื่อ มิถุนายน 15, 2563, จากhttp://cpd.bangkok.go.th:90/web2/strategy/DATA54_55/15UNM.pdf
- อัจฉรา นวจินดา และ กาญจนา ลุศนันท์. 2543. **สุขภาพเพื่อชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เอกรินทร์ ศิริโรจน์ชัย. (2563). **ขีดความสามารถของกรุงเทพมหานครในการดำเนินนโยบายรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ดุชนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการเมือง)**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Stinnett,N. (1983).**Relationships in marriageandthefamily** (2nd ed.).NewYork: Collier Macmillan